

УПРАВЛІННЯ ОСВІТИ ВИКОНАВЧОГО КОМІТЕТУ
СЛАВУТСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ
ІНФОРМАЦІЙНО – МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР
ЗОШ I – III ст. № 6

Сакун Вячеслав Миколайович
вчитель предмету «Захист Вітчизни»

РОБОЧИЙ ЗОШИТ
з основ медичних знань і допомоги
учениці **класу**

м. Славута

Сакун Вячеслав Миколайович, вчитель предмету «Захист Вітчизни» вищої категорії, старший вчитель.

Робочий зошит з «Основ медичних знань і допомоги» для дівчат 10 -11 класів загальноосвітніх навчальних закладів з потижневим навантаженням 1 годину.

Робочий зошит сприятиме кращому засвоєнню навчального матеріалу учнями, забезпечення власної безпеки і безпеки людей у надзвичайних ситуаціях мирного і воєнного часу. Корисним буде для вчителів предмету «Захист Вітчизни» та учнів 10 – 11х класів.

Рецензенти: Язловецька Людмила Миколаївна – методист ІМЦ управління освіти виконавчого комітету Славутської міської ради

Рекомендовано : ІМЦ управління освіти виконавчого комітету Славутської міської ради.

Протокол № від 2.03.2015 року

Зміст

Вступ	5
Розділ 2. Міжнародне гуманітарне право про захист життя людей.	
➤ Основні положення міжнародного гуманітарного права	6
➤ Застосування міжнародного гуманітарного права	8
➤ Засоби і методи ведення воєнних дій.....	10
Розділ 3. Основи медичних знань і допомоги.	
➤ Основи законодавства України про охорону здоров'я людини.....	12
➤ Здоров'я людини і навколишнє середовище	12
➤ Основні системи організму людини, їх функції. Травми системи та їх наслідки, Втрата свідомості.....	14
➤ Захворювання основних систем організму людини. Інфекційні захворювання.....	17
➤ Опіки та отруєння організму людини. Уражаюча дія електричного Струму. Укуси отруйних змій і комах.....	18
➤ Ураження організму людини від зброї масового ураження.....	21
➤ Оцінюванню стану критичних систем організму людини. Термінальний стан.....	21
➤ Медична допомога при порушенні здоров'я людини.....	22
Розділ 4. Перша медична допомога у надзвичайних ситуаціях.	
➤ Застосування заходів і засобів з надання першої медичної допомоги у надзвичайних ситуаціях.....	22
➤ Перша допомога при гострих порушеннях дихання та під час зупинки серця.....	25
➤ Перша медична допомога при пораненнях. Перев'язка пораненого.....	26
➤ Перша допомога при переломах та вивихах. Транспортування потерпілого.....	27
➤ Перша допомога при опіках. Допомога при тепловому та сонячному ударі, обмороженні та електротравмах.....	29
➤ Перша допомога при утопленні, синдромі тривалого здавлювання та інших патологічних станах.....	30
➤ Перша допомога при отруєннях та укусах.....	30
➤ Перша медична допомога при радіаційних ураженнях і від отруєння речовинами, що є хімічною зброєю.....	

Розділ 5. Перша медична допомога хворим. Догляд за хворими.

- Перша медична допомога при захворюваннях основних систем організму людини. Догляд за хворими.....31
- Основні способи реанімації і транспортування при гострих захворюваннях. Застосування лікарських препаратів32
- Профілактика інфекційних захворювань.....34
- Гострі захворювання органів травлення, обміну речовин, нирок та сечовивідних шляхів. Надання першої медичної допомоги.....34
- Висновки.....36
- Список використаних джерел.....37

Вступ

Перша медична допомо́га — комплекс невідкладних медичних заходів, які проводяться людині, що раптово захворіла або постраждала, на місці пригоди та під час її транспортування до медичного закладу.

Нещасним випадком називається ушкодження органів людини або порушення їхньої функції при раптовому впливі навколишнього середовища. Нещасні випадки часто трапляються в умовах, коли немає можливості швидко повідомити про них на станцію швидкої медичної допомоги. У таких обставинах надзвичайно важливого значення набуває перша невідкладна медична допомога, яка повинна бути надана на місці пригоди до прибуття лікаря або доставки постраждалого до лікувального закладу

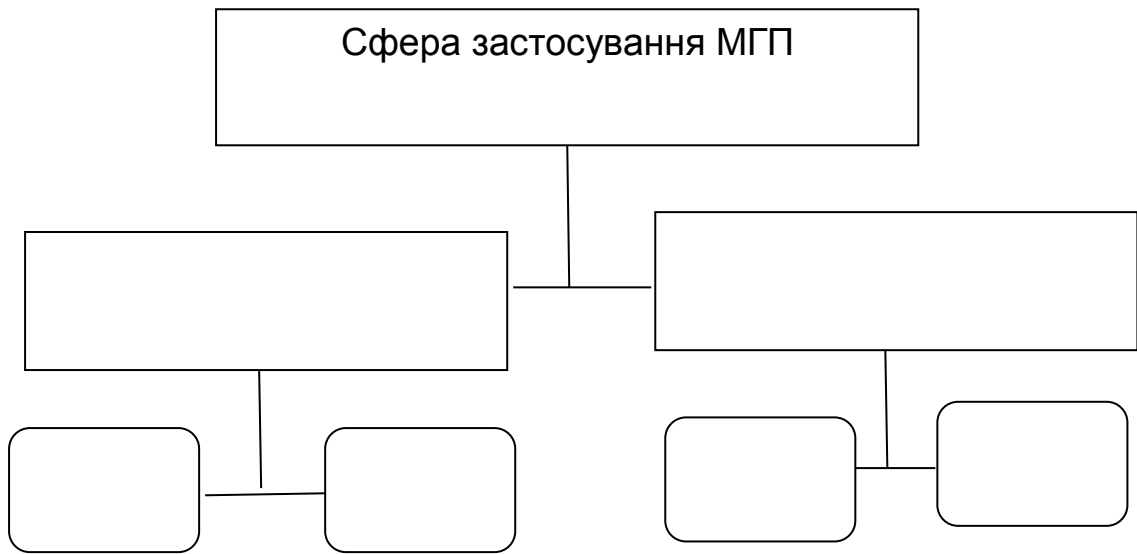
Нещасний випадок, раптове захворювання спостерігаються часто в умовах, коли немає необхідних медичних засобів, перев'язувального матеріалу, належної освітлюваності, помічників, відсутні засоби транспортної іммобілізації. У подібних випадках велике значення набуває зібраність та активність людини, що надає першу допомогу, щоб у міру своїх можливостей зуміти виконати комплекс максимально доступних та доцільних заходів, спрямованих на врятування життя постраждалого або людини, яка раптово захворіла. Для цього необхідне знання ознак ушкоджень та хвороб, принципів надання першої допомоги.

Перша медична (долікарська) допомога включає такі **три групи** заходів:

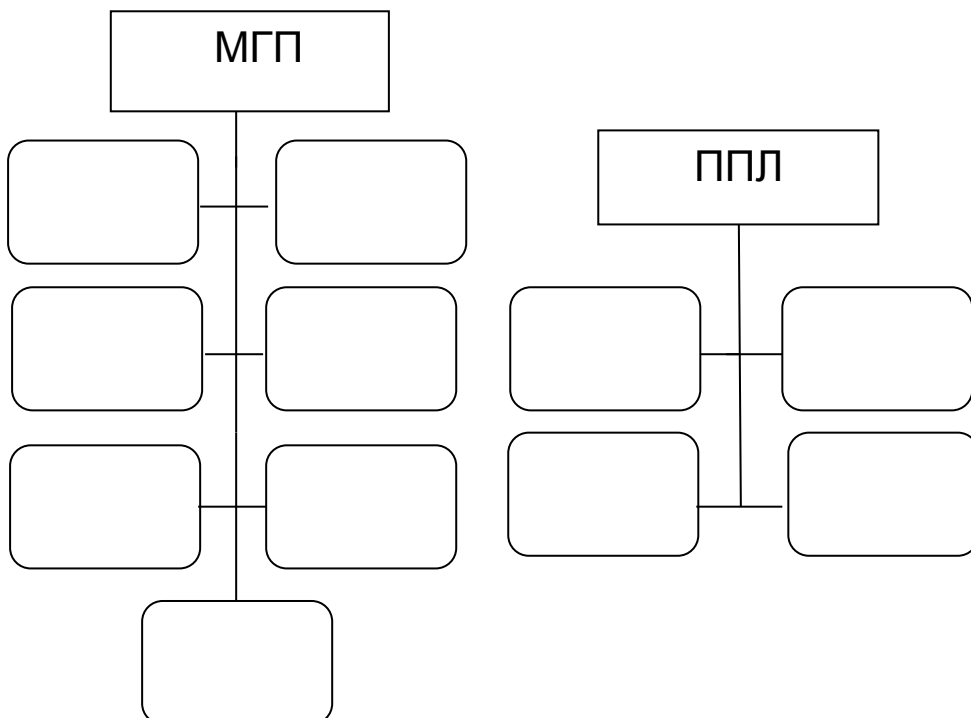
1. Негайне припинення впливу зовнішніх ушкоджуючих факторів (електричний струм, висока або низька температура, здавлення вагою) та видалення постраждалого з несприятливих умов, в які він потрапив (витягання з води, з палаючого приміщення, приміщення, де накопичились отруйні гази тощо)
2. Надання першої медичної допомоги постраждалому у залежності від характеру та виду травми, нещасного випадку або раптового захворювання (зупинка кровотечі, накладання пов'язки на рану, штучне дихання, масаж серця, введення протиотрути) та ін..
3. Організація негайної доставки (транспортування) хворого або постраждалого у лікувальний заклад.

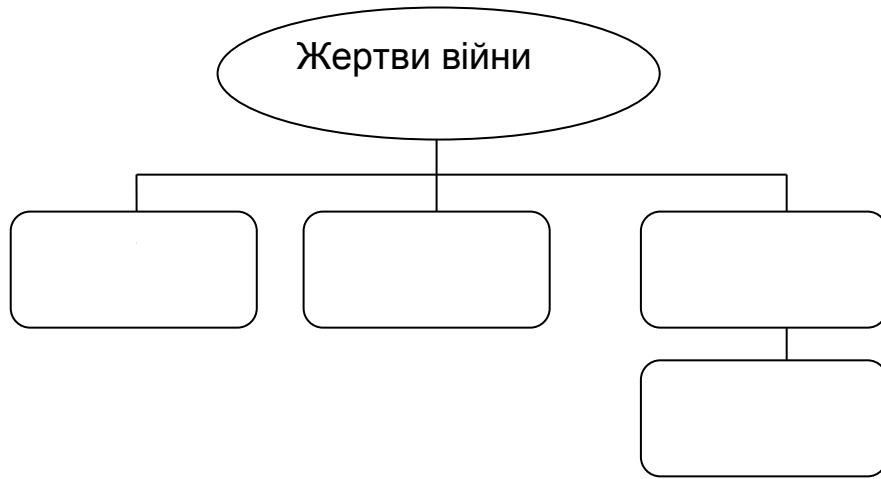
Розділ 2. Міжнародне гуманітарне право

Основні положення міжнародного гуманітарного права. Зменшити страждання, пом'якшити жорстокість, які не викликані воєнною необхідністю, захистити права людини під час війни, зупинити намагання воюючих сторін будь-якими засобами досягти перемоги над супротивником - ось *головна мета міжнародного гуманітарного права*.

Відмінність МГП від ППЛ

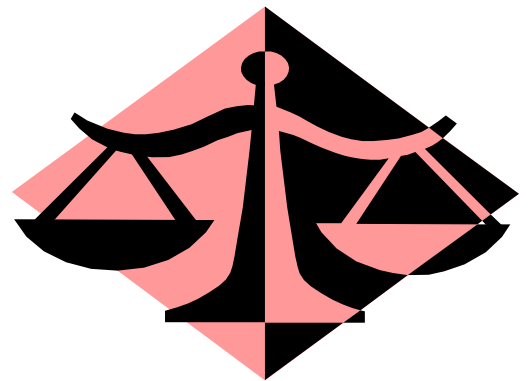

Три основні завдання МГП

Основні нормативно – правові акти

Женевські
Конвенції 1949 р

Додаткові
Протоколи 1977 р.

1.Захист цивільного населення, природного середовища та установок і споруд, яким властиві небезпечні сили, від наслідків збройних конфліктів:

-
-
-
-
-
-

2. Конвенція про захист цивільного населення під час війни :

-
-
-
-

3.Заходи щодо захисту журналістів:

-
-
-
-

4.Об'єкти, що потребують особливого захисту:

-
-
-
-

5. Захист жінок у випадку збройного конфлікту

-
-
-

6. Захист жертв війни:

-

-
-

7. Заходи щодо захисту дітей :

-
-
-

Заборонені засоби та методи ведення воєнних дій.

Міжнародне гуманітарне право містить ряд інших міжнародних договорів, які забороняють застосування деяких видів зброї і методів ведення війни, до яких відносяться

Відповідно до міжнародного права цілком заборонені такі засоби ведення війни :

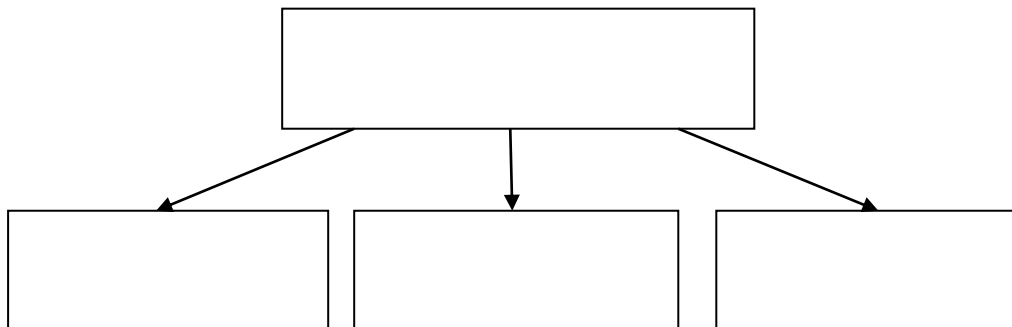

Забороняється за будь-яких обставин застосовувати

Основи медичних знань і допомоги

Основи законодавства України про охорону здоров'я людини.

Охорона здоров'я є загальним обов'язком суспільства та держави, які забезпечують конституційне право кожного громадянина України на захист життя та здоров'я, кваліфіковану медико –санітарну допомогу, санітарно – епідемічне благополуччя території, де він проживає, безпечні і здорові умови праці, навчання, побуту, відпочинку тощо.

Відповідно до «Основ законодавства України про охорону здоров'я»

держава гарантує :

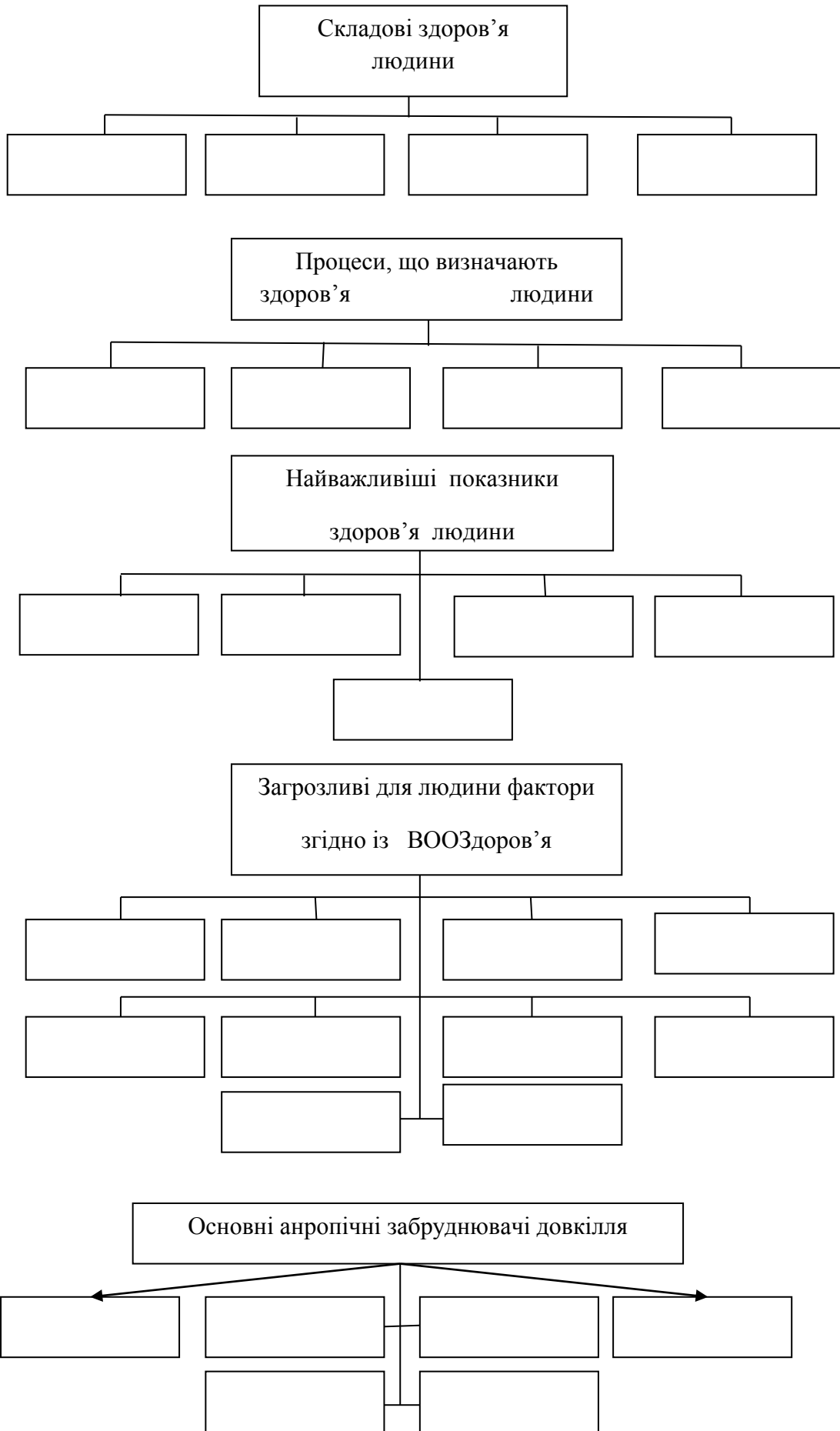
-
-
-
-
-

Здоров'я людини і навколишнє середовище

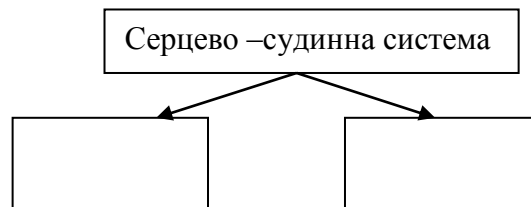
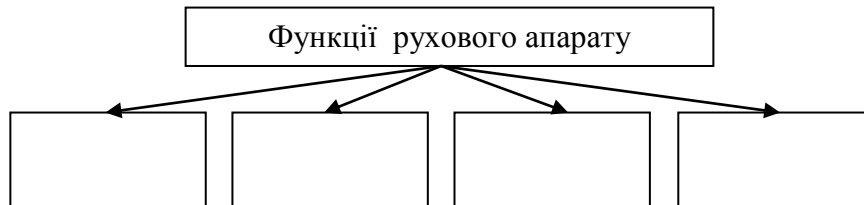
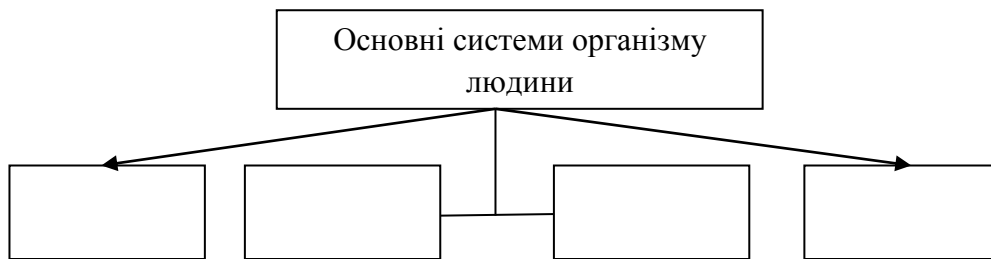
За визначенням Всесвітньої Організації Охорони Здоров'я(ВООЗ), здоров'я

- це

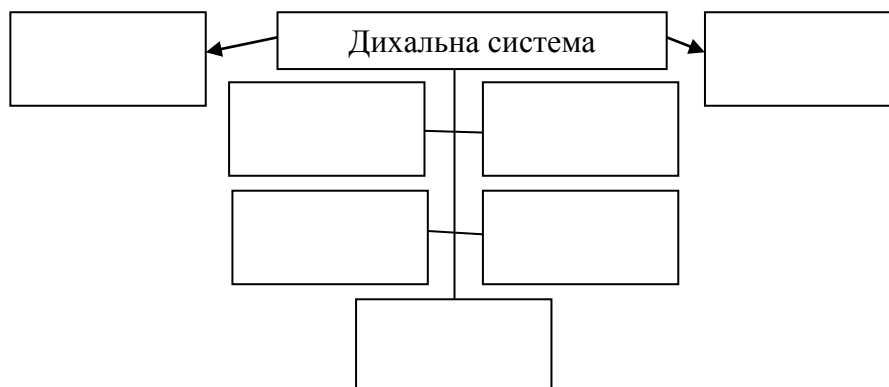
Валеологія - це

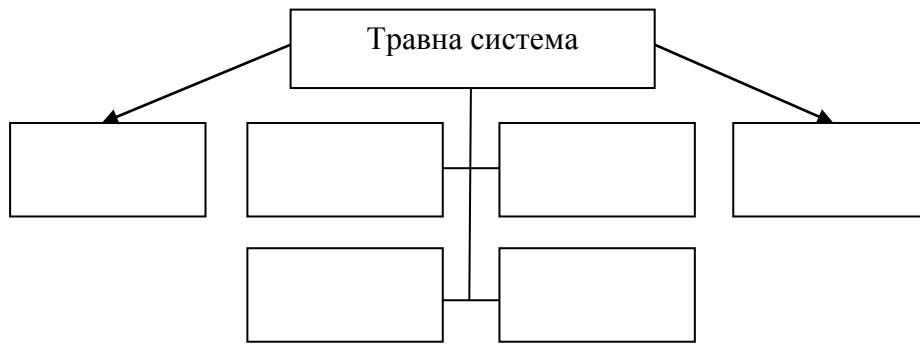

Основні системи організму людини і їх функції.

Вони постачають організм ...

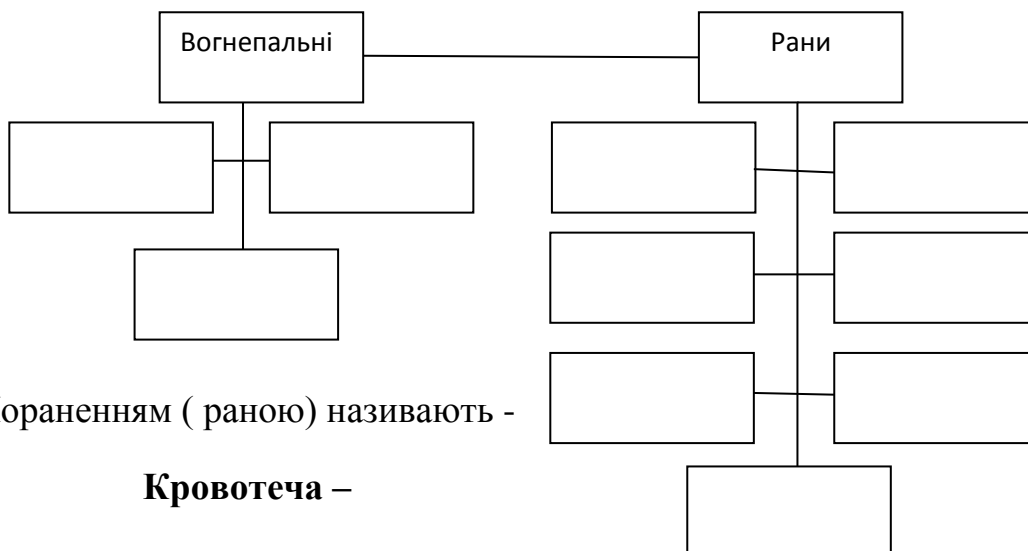

Забезпечує -

Поранення

Пораненням (раною) називають -

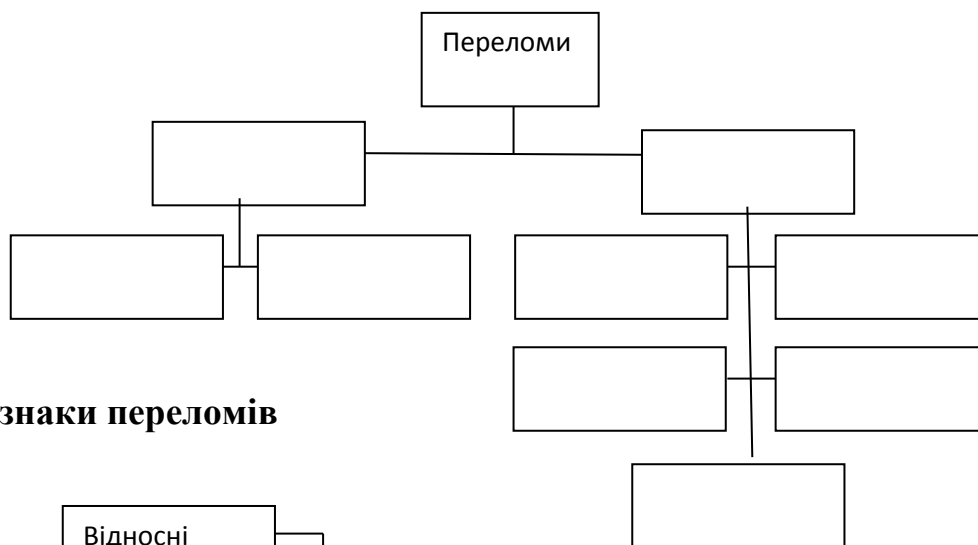
Кровотеча –

За кількістю втраченої крові –

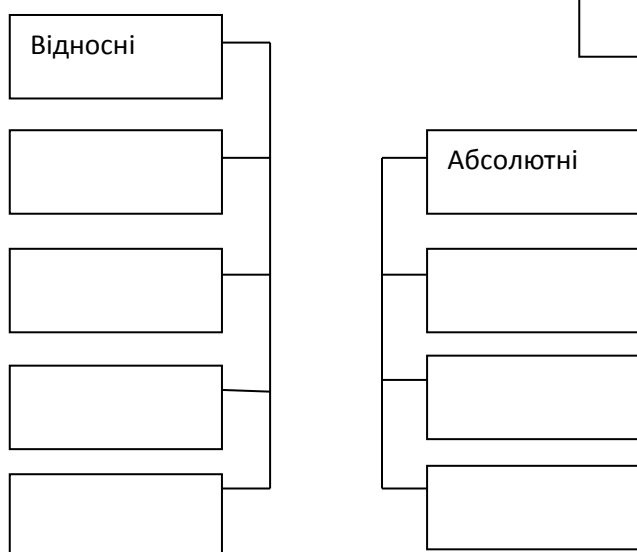
- до 500 мл -
- до 1500 мл -
- до 1000 мл –
- понад 1500 мл –

Переломом називають -

Ознаки переломів

Захворювання основних систем організму людини.

Захворювання серцево – судинної системи

Захворювання	Причини	Симптоми	Перша допомога
Гостра серцева недостатність - стенокардія - інфаркт - міокарда			
Гостра судинна Недостатність: - Колапс - Запаморочення			

Захворювання дихальної системи

Захворювання	Причини	Симптоми	Перша допомога
Задуха (асфікція)			
Бронхіальна астма			
Бронхіт			
Запалення легенів			

Захворювання органів травлення

Захворювання	Причини	Симптоми	Перша допомога
Гастрит (виразка шлунка)			
Панкреатит (запалення підшлункової залози)			
Холецистит (запалення жовчного міхура)			
Метеоризм			
Гострий апендицит			
Цукровий діабет			

Захворювання нервової системи

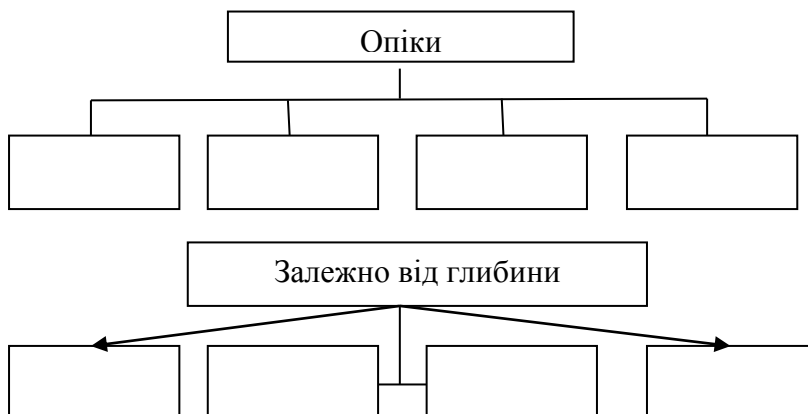
Захворювання	Причини	Симптоми	Перша допомога
Епілепсія			

Інфекційні захворювання

Захворювання	Спосіб передачі	Симптоми	Спеціальна інформація
Кір			
Холера			
Черевний тиф			
Дифтерія			
Туберкульоз			
Гепатит			
Грип			
Сифіліс			
Гонорея			
СНІД			

Опіки та отруєння організму людини. Вражаюча сила електричного струму. Укуси отруйних змій та комах.

Опіки виникають ...

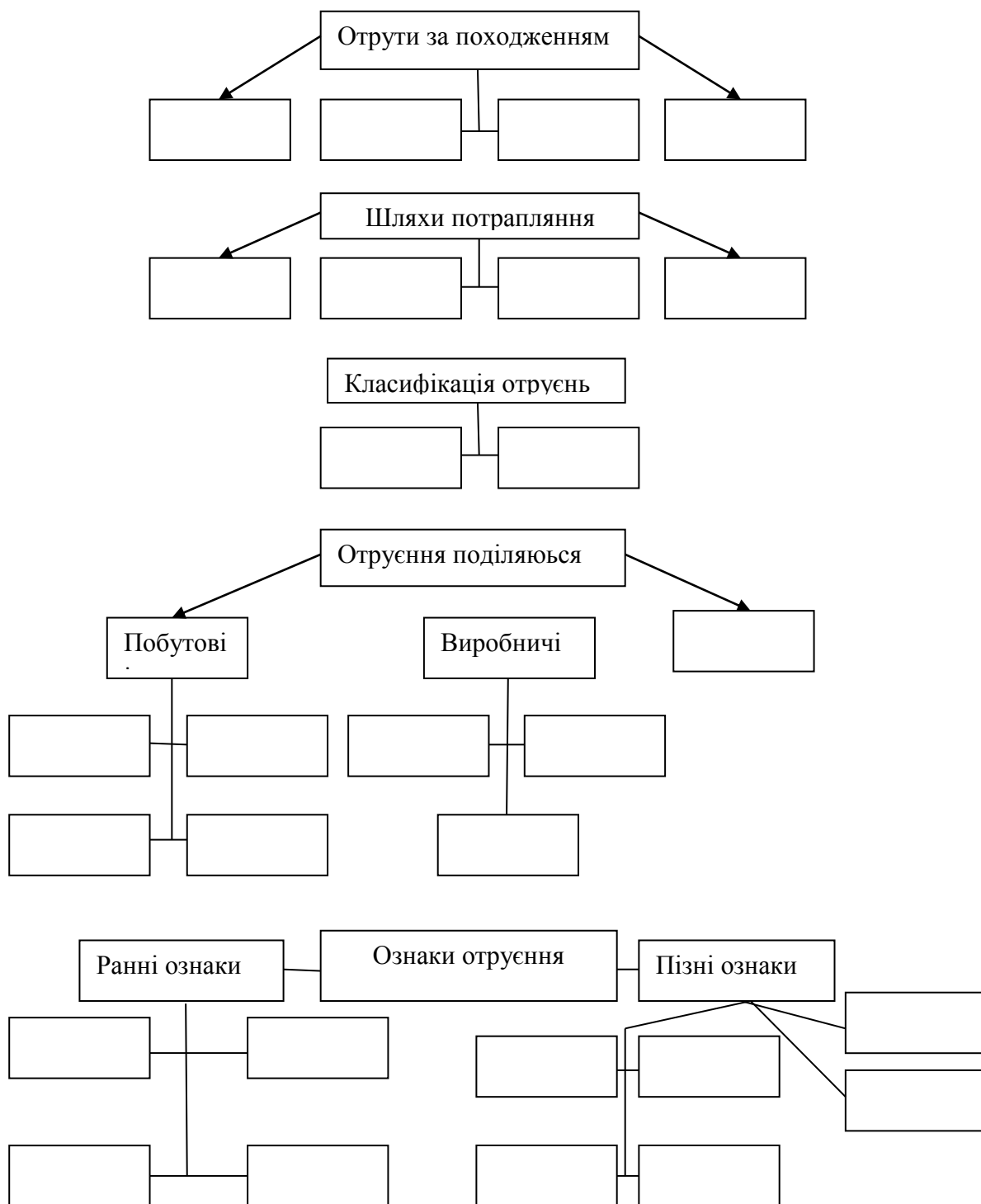
Опікова хвороба -

Опіковий шок -

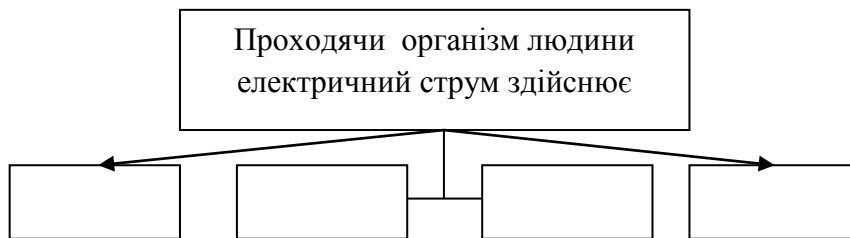
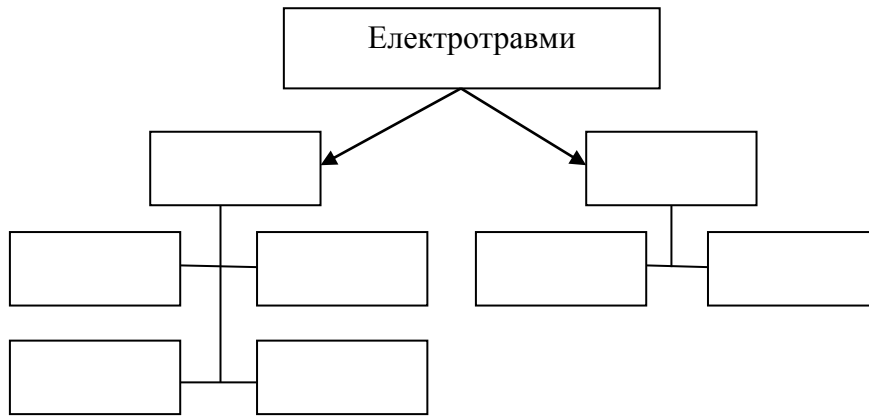
Поняття про отруту та отруєння.

Отрута -

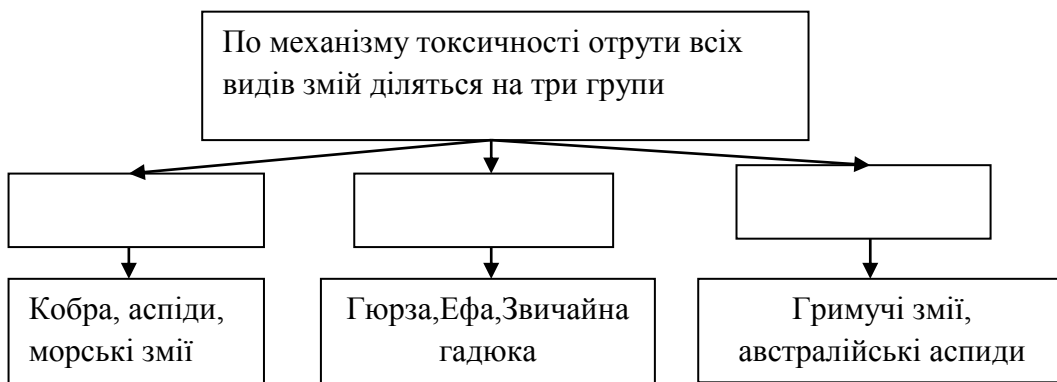
Отруєння -

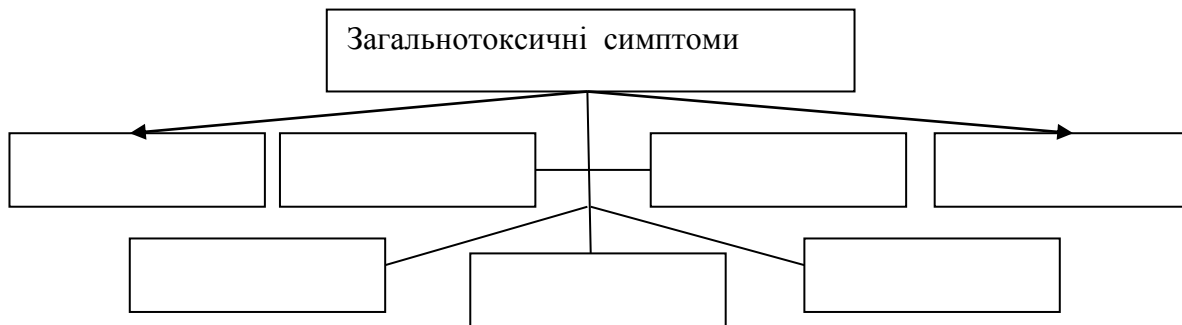

Уражаюча дія електричного струму.

Укуси отруйних змій і комах.

Дія на організм людини іонізуючого випромінювання.

Дія проникаючої радіації зумовлюється -

Біологічна дія проникаючої радіації проявляється -

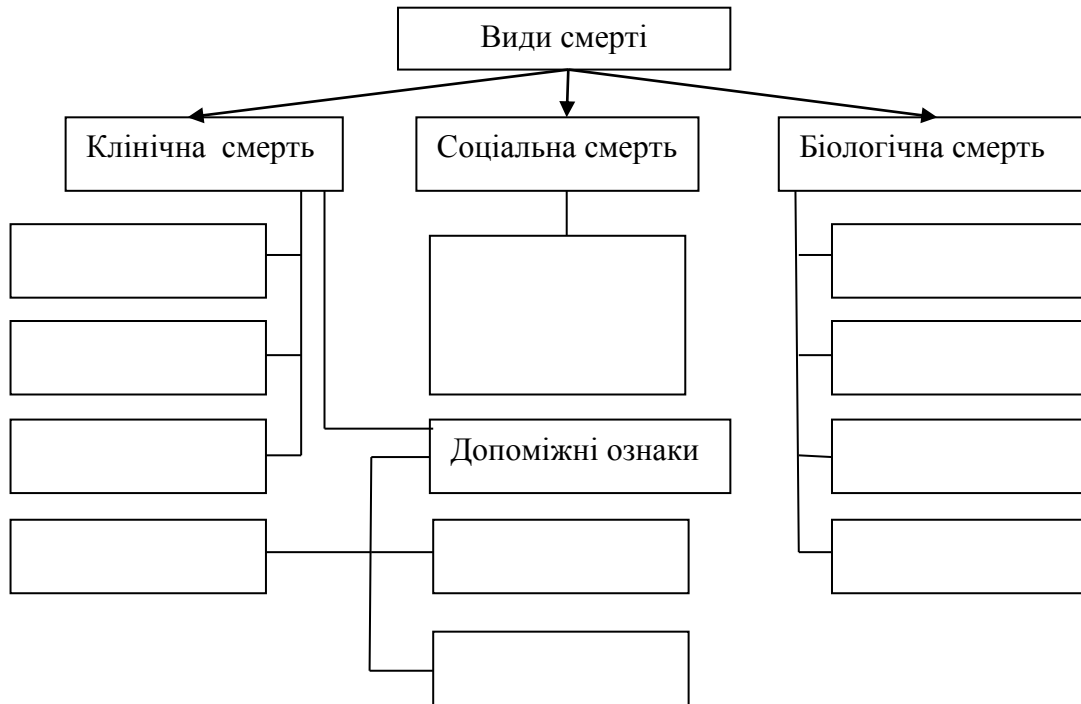
Променева хвороба

Опромінення грей	Ступінь хвороби	Симптоми	Характеристика перебігу хвороби

Оцінювання стану критичних систем організму людини. Термінальний стан.

Термінальними називають стани –

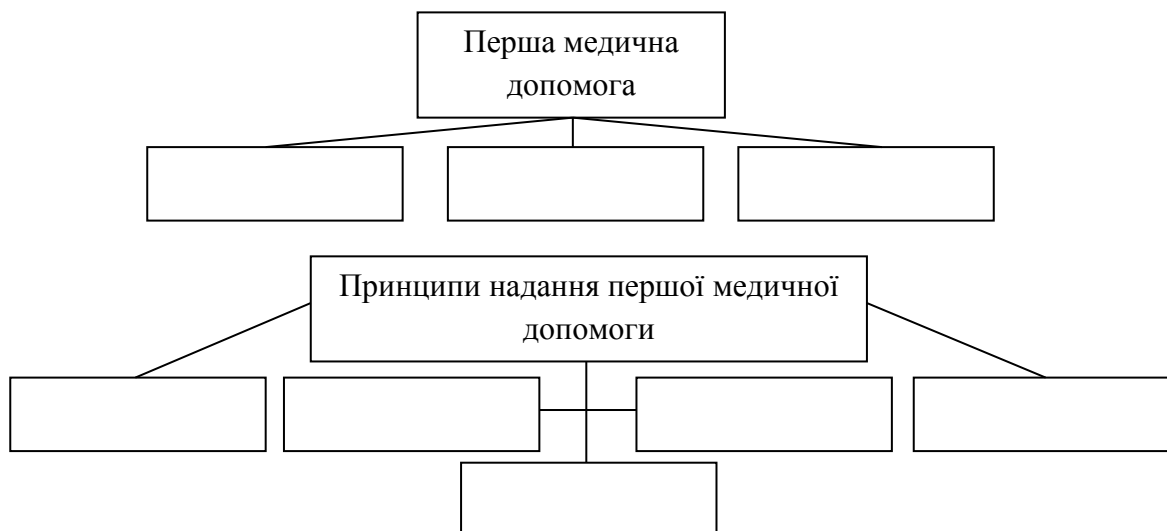

Медична допомога при порушенні здоров'я людини.

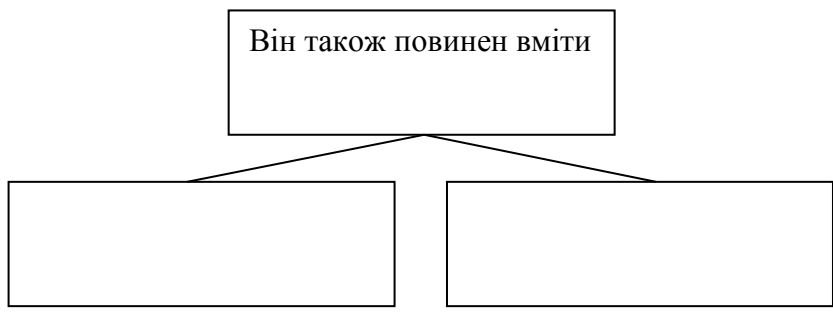
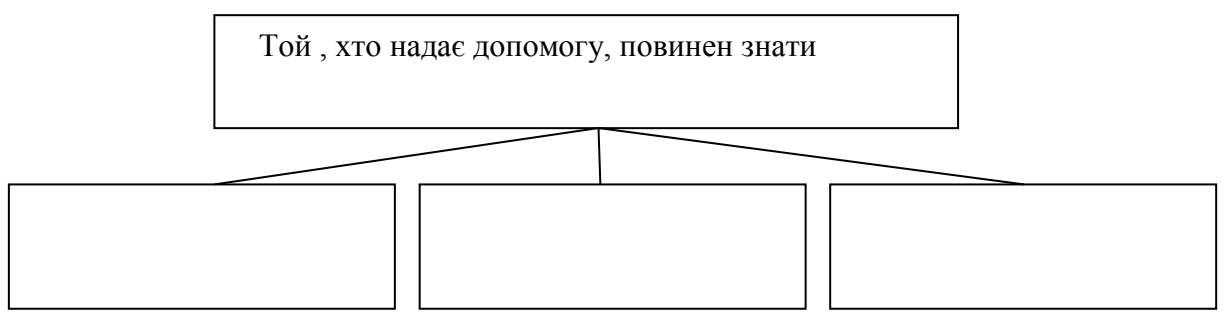
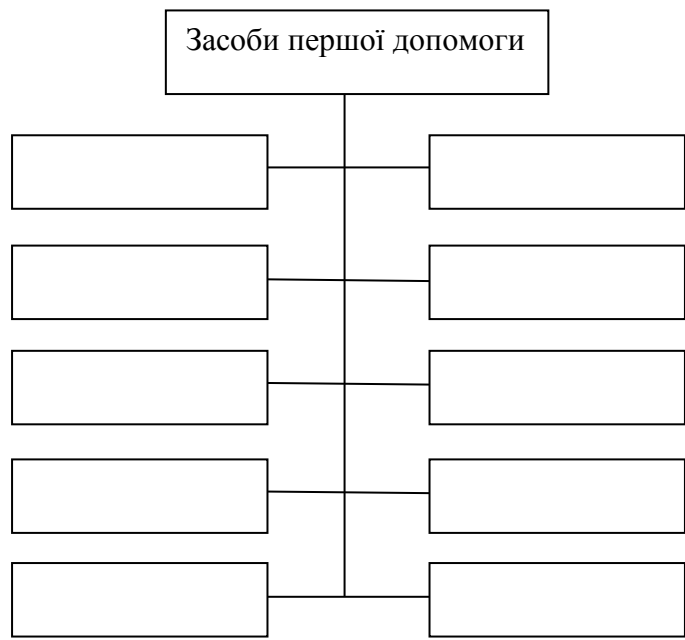
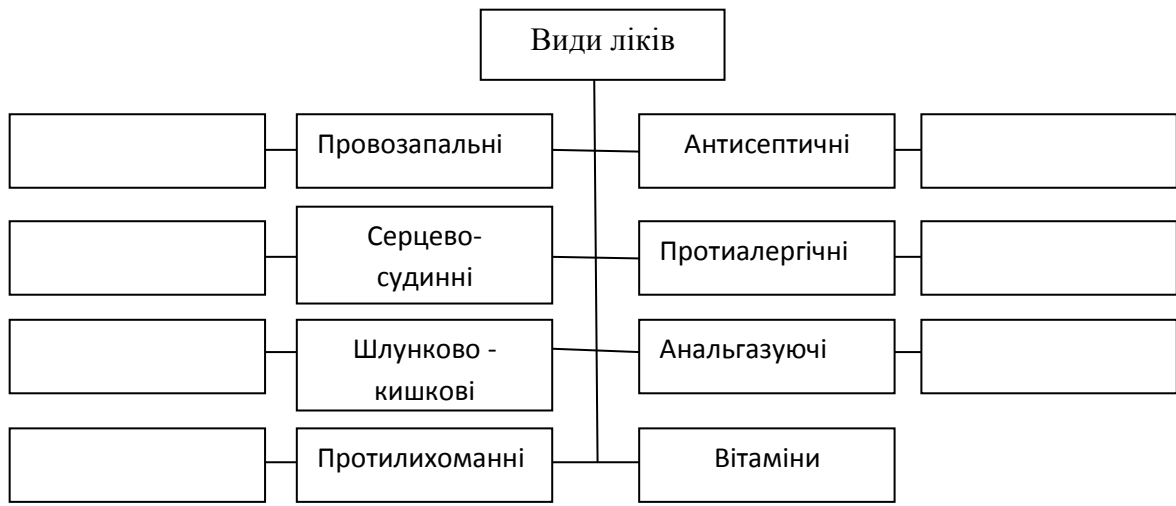
Перша медична допомога -

Суть першої медичної допомоги –

Мета першої медичної допомоги -

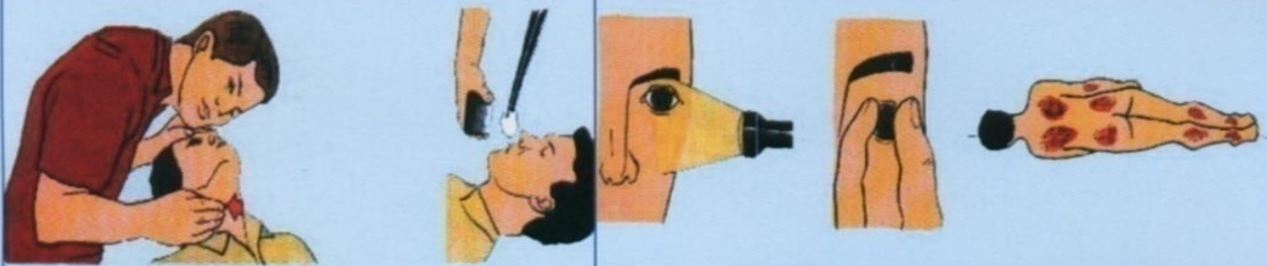

Застосування засобів і заходів з надання першої медичної допомоги у надзвичайних ситуаціях.

Перша допомога при гострих порушеннях дихання та під час зупинки серця

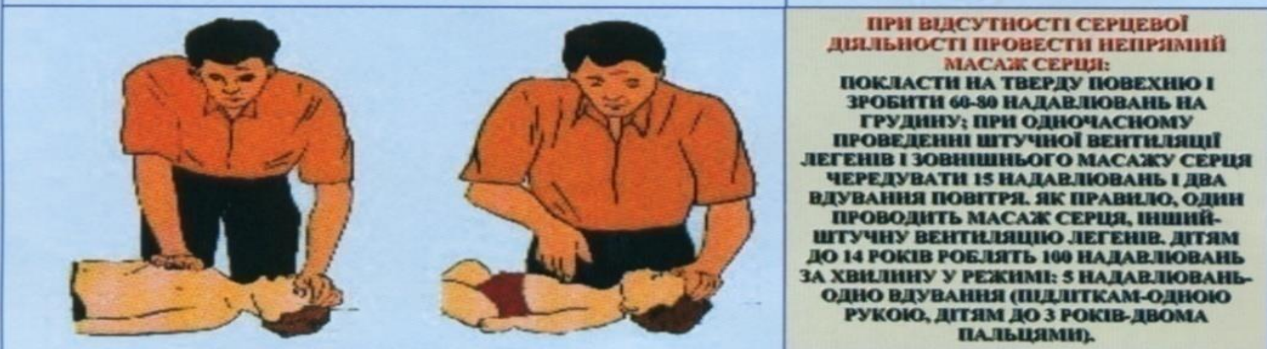
ОСНОВИ НАДАННЯ ПЕРШОЇ ДОПОМОГИ

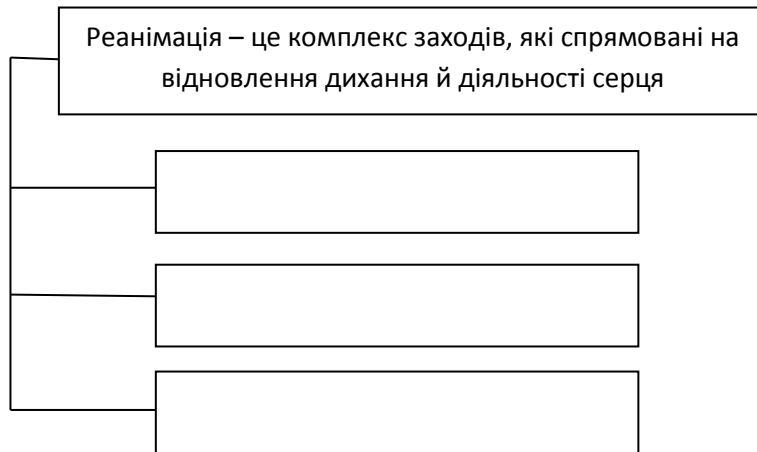
ВИЯСНЕННЯ СТАНУ ПОТЕРПІЛОГО: ВСТАНОВЛЕННЯ НАЯВНОСТІ ПУЛЬСУ НА СОННІЙ АРТЕРІЇ; ВИЗНАЧЕННЯ СТАНУ САМОСТІЙНОГО ДИХАННЯ. ПРИЗНАКИ СМЕРТІ: ВІДСУТНІСТЬ РЕАКЦІЇ ЗИНИЦІ НА СВІТЛО; ДЕФОРМАЦІЯ ЗИНИЦІ – “ОКО КІШКИ”; ТРУПНІ ПЛЯМИ.

ПРИ ВІДСУТНОСТІ ДИХАННЯ ПРОВЕСТИ ШТУЧНУ ВЕНТИЛЯЦІЮ ЛЕГЕНІВ МЕТОДОМ “ІЗ РОТА В РОТ”: ПРАВИЛЬНО УКЛАСТИ ПОТЕРПІЛОГО; ПРОВЕСТИ 12-18 ВДУВАНЬ ЗА ХВИЛИНУ; ПРОКОНТРОЛЮВАТИ НАЯВНІСТЬ ПАСИВНОГО ВИДОХУ (ПО РУХУ ГРУДНОЇ КЛІТИНИ І ВИДИХАЄМОМУ ПОВІТРІ).

ПРИ ВІДСУТНОСТІ СЕРЦЕВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПРОВЕСТИ НЕПРЯМІЙ МАСАЖ СЕРЦЯ: ПОКЛАСТИ НА ТВЕРДУ ПОВЕХНЮ І ЗРОБИТИ 60-80 НАДАВЛЮВАНЬ НА ГРУДИНУ; ПРИ ОДНОЧАСНОМУ ПРОВЕДЕННІ ШТУЧНОЇ ВЕНТИЛЯЦІЇ ЛЕГЕНІВ І ЗОВНІШНЬОГО МАСАЖУ СЕРЦЯ ЧЕРЕДУВАТИ 15 НАДАВЛЮВАНЬ І ДВА ВДУВАННЯ ПОВІТРЯ. ЯК ПРАВИЛО, ОДИН ПРОВОДИТЬ МАСАЖ СЕРЦЯ, ІНШІЙ – ШТУЧНУ ВЕНТИЛЯЦІЮ ЛЕГЕНІВ. ДІТЯМ ДО 14 РОКІВ РОБЛЯТЬ 100 НАДАВЛЮВАНЬ ЗА ХВИЛИНУ У РЕЖИМІ: 5 НАДАВЛЮВАНЬ – ОДНО ВДУВАННЯ (ПІДЛІТКАМ – ОДНОЮ РУКОЮ, ДІТЯМ ДО 3 РОКІВ – ДВОМА ПАЛЬЦЯМИ).

Методика проведення штучного дихання і закритого масажу серця.

Перша допомога при пораненнях. Перев'язка пораненого.

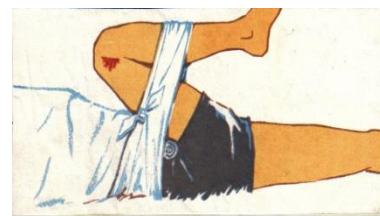
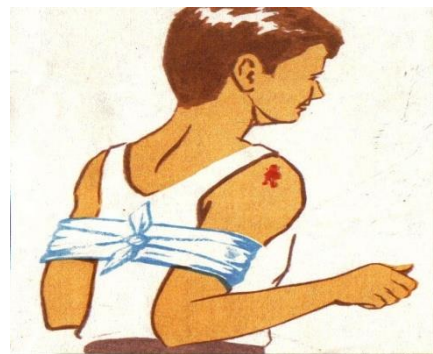
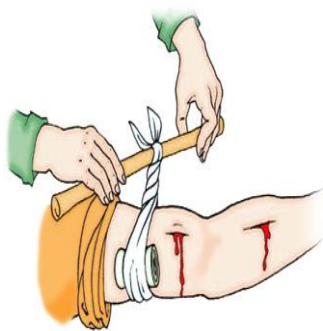
Перша медична допомога при пораненнях.

Правила асептики –

Правила антисептики –

Правила первинної обробки рани –

Техніка зупинки кровотечі.

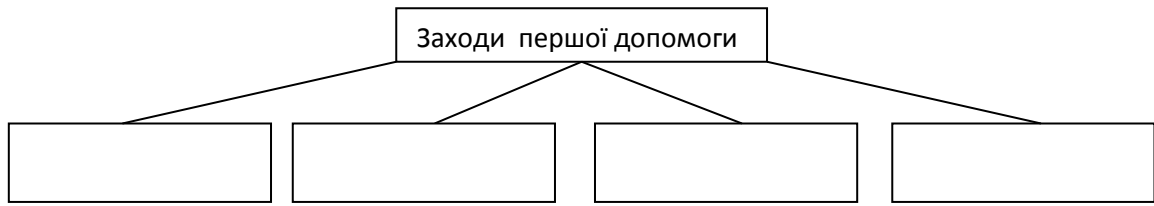
Пов'язки

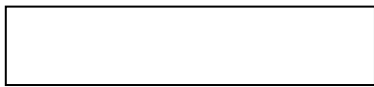
Перша медична допомога при переломах і вивихах. Транспортування потерпілих.

Переломи і вивихи, перша допомога.

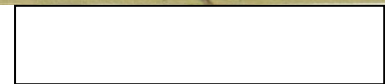
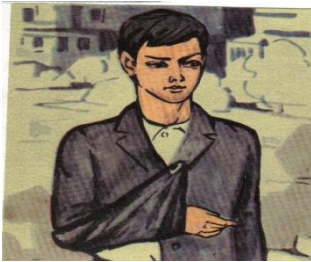
Вивих – це

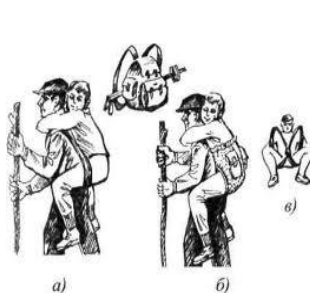
Імобілізація - це

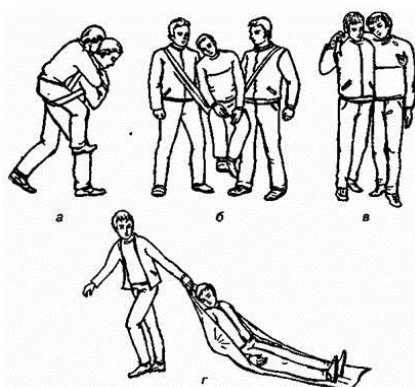
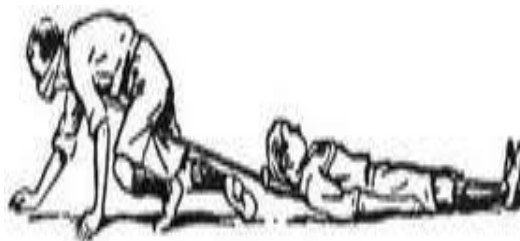
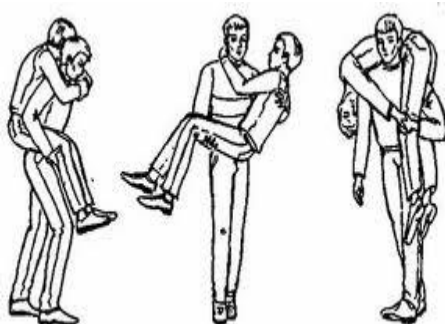
Способи іммобілізації при переломах

Транспортування потерпілих

Варіанти перенесення постраждалих з використанням підручних матеріалів

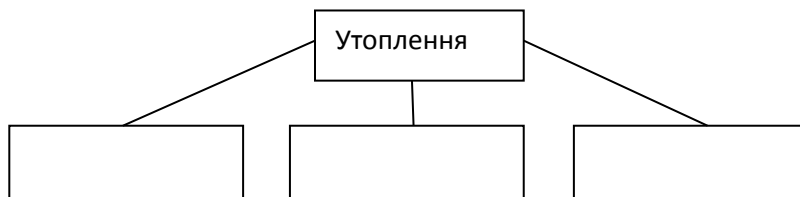

Перша допомога при опіках, тепловому та сонячному ударі, електротравмах.

Травми	Перша допомога
Термічні опіки	
Хімічні опіки	
Відмороження	
Теплові та сонячні удари	
Електротравми	
Ураження блискавкою	

Перша медична допомога при утопленні, тривалому здавлюванні та інших патологічних станах

Утоплення – це

Ураження	Дії рятувника
Утоплення	
Здавлювання	
Удушення	
Симптоми головного болю	
Гострий біль у животі	

Отруєння	Перша допомога
Метиловий спирт	
Дихлоретан	
Пари бензину	
Пари хлору	
Пари аміаку	
Сильні кислоти	
Отруєння лугами	

Перша допомога при отруєннях та укусах

Отруєння – це

Корозійні отруєння (отруєння з переважно місцевою дією)-

Резорбтивні отруєння

Гіперкапнія – це

Отруєння	Перша допомога
Чадний газ(світильний газ,окис вуглецю)	
Азотом	
Метаном	
Амоніаком	

Асфікція – це

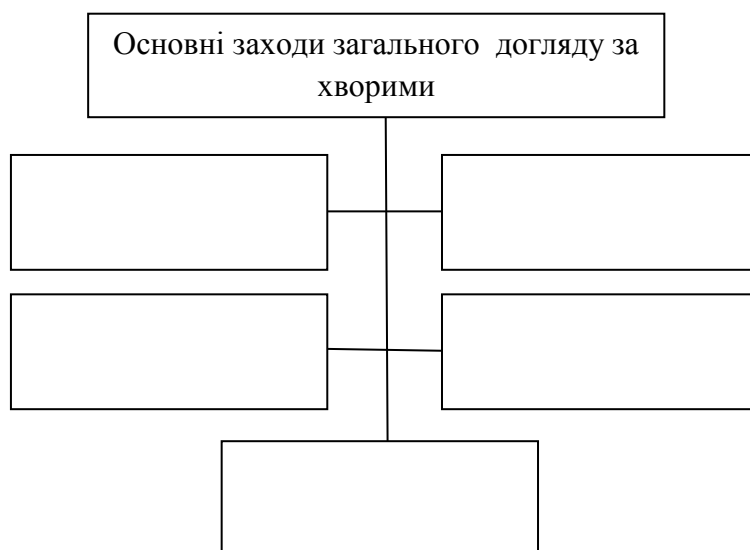
	Асфікція характеризується	Перша допомога
Асфікція		

Шлункові отруєння

Отруєння	Перша допомога
Сальмонельоз	
Бутулізм	
Бліда поганка	
Мухомор	
Сморжі	

Перша медична допомога при захворюваннях основних систем організму. Догляд за хворими.

Догляд за хворими – це

Медична деонтологія – це

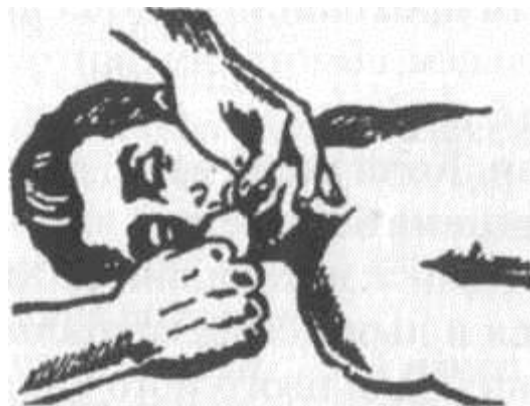
Медична етика – це

Під автономією пацієнта розуміють -

Особиста гігієна хворого включає –

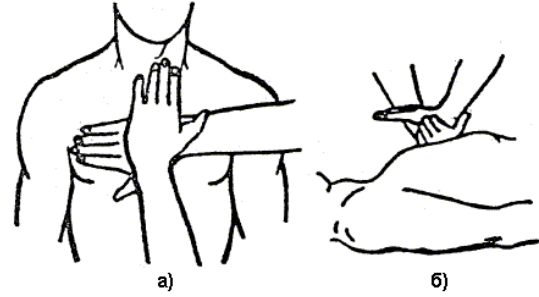
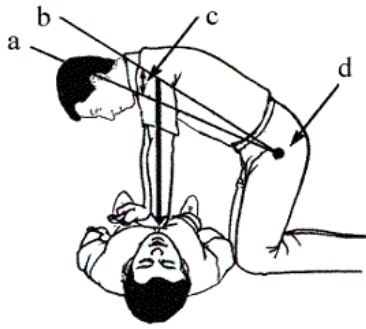
Основні способи реанімації і транспортування потерпілих.

Штучна вентиляція легенів

Зовнішній масаж серця

Мал.15. Розміщення кистей при проведенні зовнішнього масажу серця
а – вид зверху; б – вид збоку

Догляд за хворими з гострими захворюваннями органів дихання.

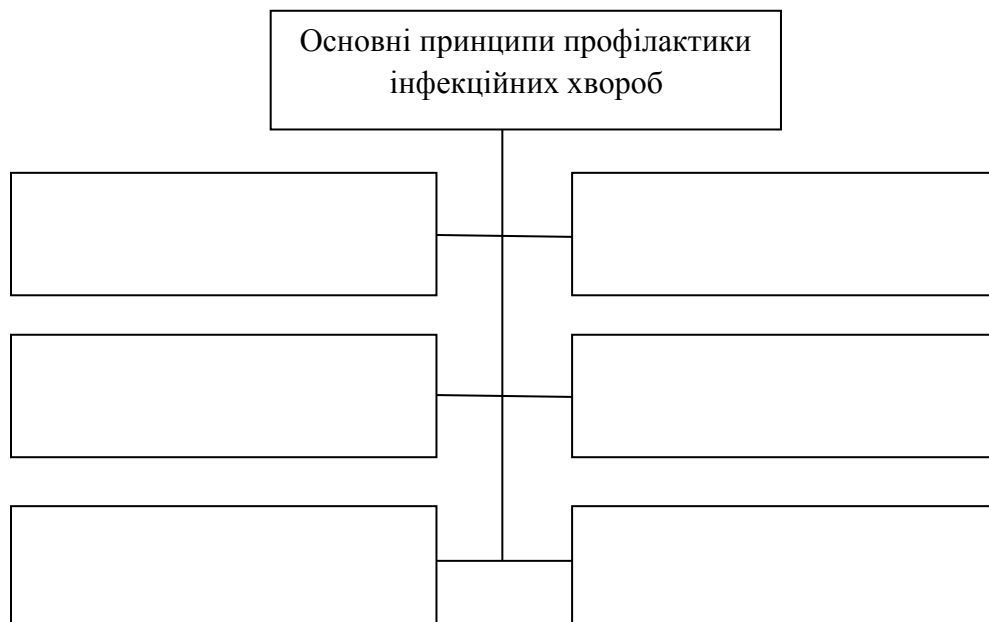
Пневмонія -

Бронхіальна астма –

Захворювання	Ознаки захворювання	Перша допомога
Пневманія		
Бронхіальна астма		
Легенева кровотеча		

Профілактика інфекційних захворювань

Профілактика -

Заходи щоденної профілактики:

-
-
-
-
-
-

Гострі захворювання органів травлення, обміну речовин, нирок та сечовивідних шляхів.

Внутрішні органи	Захворювання	Симптоми	Перша допомога
	Спрага		
Шлунок	Біль у животі		
	Печія		
	Блювання		
	Кишкова кровотеча		
Кишки	Проноси		
	Запори		
	Метеоризм		
	Кишкова кровотеча		
Сечовивідні шляхи	Розлад виділення сечі		
	Набряки		
	Гіпертонія		
	Біль		

Висновки

Робочий зошит стане в пригоді усім тим, хто буде надавати першу медичну допомогу при невідкладних ситуаціях. Люди, які знають основи надання першої допомоги, повинні бути у кожній родині, серед співробітників і сусідів, і вони зможуть потурбуватися про власне здоров'я та здоров'я оточуючих.

Оволодівши простими і доступними прийомами допомоги, ви станете важливою ланкою в загальному ланцюгу першої медичної допомоги.

Список використаних джерел

1. Гудима А.А., Пашко К.О., Герасимів І.М., Фука М.М., Захист Вітчизни: підручник для загальноосвітніх навчальних закладів; «Основи медичних знань» - Тернопіль: Видавництво Астон, 2011.
2. Інтернет ресурси .
3. Калугин В.М., Курс міжнародного гуманітарного права», Тесей, 2006.
4. Товариство Червоного Хреста України, Перша допомога, Видавничий дім «Скарби» , Київ 1999.